

انتخاب ساز از راه دور

دوران دوران دورنشینی و کار از راه دور است انگار. هرچه نشستیم تا از بلای کووید-۱۹ رها شویم، نرفت. حالا هم از نه ره نومییدی که از سر امید به فردای بهتر، بار گران پرورش و رشد را زمین نمی‌گذاریم و به سفرمان ادامه می‌دهیم. یکی از منزل‌هایی که در این سفر باید در آن بایستیم و دمی بیاریم، منزل **انتخاب ساز** است. وقتی کار هنرجویان در کلاس‌های ارف به سر می‌آید، چند پدیده‌ی مهم در انتظارشان است: پایان کلاس‌های جمعی و نواختن در میان جمع؛ پایان دیدار در کلاس‌های مربیان ارف و انتظار برای بازجستن دوستی‌های قبلی؛ و پایان کار با سازهای دوست‌داشتنی و رامگشای ارف، اما فقط پایان‌ها نیست که از راه می‌رسد، بلکه با پایان کلاس‌های ارف، سرآغاز مواجهه و یادگیری سازهای مختلف است، سازهایی که برخی‌شان در ارکسترها کاربرد دارند و برخی در خلوت و شماری در ساختارهای مجلسی و...

انتخاب ساز، امری سرنوشت‌ساز

چندی پیش فیلمی از یکی از هنرمندان برجسته‌ی ایرانی می‌دیدم که در آن دو قاب از دو زندگی مشابه پخش می‌شد. رخدادهای جزئی هرکدام، این دو زندگی مشابه، ظرف مدتی کوتاه چنان از هم جدا شد که دیگر از میانه‌های راه، این دو زندگی مشابه با هم شباهتی نداشتند. فکرش را بکنید که همین امر انتخاب ساز چه فیلمی از سرگذشت فرزندان رقم خواهد زد. تصور کنید سازی را برگزیند که راهش را به عرصه‌های بلند و ناپیموده‌ی جهانی بگشاید.

انتخاب ساز از نزدیک

در سال‌های پیش وقتی هنگام انتخاب ساز می‌رسید، کودکان به صف می‌شدند در طبقه‌های مختلف مرکز از پی مربیان ارف خود راه می‌افتادند و با سازهای مختلف از نزدیک آشنا می‌شدند. هر بار ساز و کلاس و هنرآموزگار تازه‌ای می‌دیدند و صدا و شکل و برخی از امکانات سازها را از نزدیک می‌آزمودند. ناگفته پیداست که چنین روندی به‌طور مستقیم بر ذهن و جان کودکان تأثیر خواهد داشت و برای نمونه، کودکی که هیچ ایده‌ای از صدا و شکل و اندازه‌ی سازی چون هارپ ندارد، چه‌بسا که با دیدن این ساز از فاصله‌ی چند متری و با شنیدن صدایش به گوش جان، شیفته‌ی این ساز شود و در مسیری گام بنهد و سرنوشتی تازه برای خود رقم بزند.

امکانات فعلی

گرچه امروز امکان گردهم‌آمدن و لمس کردن سازها از نزدیک وجود ندارد، اما بهترین جایگزین ممکن همانا شنیدن صدای سازها و بررسی دقیق آن‌هاست. این بررسی باید با شکیبایی و سر فرصت انجام شود و در ضمن جزئیات مهم ساز برای هنرجو روشن گفته شود تا او بتواند ساز دلخواهش را بشناسد. لیکن دلخواه هنرجو تنها معیار نیست و همه می‌دانیم که

در کودکی، گزیده‌هایمان چه تغییرها که نمی‌کنند. روزی سوپرمن را دوست داریم و روز دیگر بت‌من را؛ یک از فلان فوتبالیست خوشمان می‌آید و روز دیگر از آن یکی تنیس‌باز. این انتخاب‌ها تابع عوامل بسیار است و نمی‌توان فقط به دلخواه بسنده کرد. خب چه کنیم؟ بهترین راه مشورت با کارشناسان و به‌ویژه تشخیص مربیان ارف است. برای نمونه، ممکن است کودکی با دست‌های ورزیده و اندام کشیده برای نواختن سازی چون کنترباس آماده‌تر باشد، یا خصوصیات فیزیکی هنرجویی با سازی دیگر جور دربیاید. بسیار مهم است که به تشخیص کارشناسان توجه کنیم و بکوشیم تا دلخواه هنرجو و امکانات خانگی را با تشخیص کارشناسان و مربیان ارف وفق دهیم تا به بهترین شکلی مسیر پیش روی هنرجو هموار گردد. در مجراهای مختلف مرکز موسیقی پارس، کلیپ‌هایی از سازهای مختلف تهیه شده است که با دیدن این کلیپ‌ها می‌توانید سازهای مختلف غربی و ایرانی را به‌دقت بررسی کنید. پس از بررسی این کلیپ‌ها، گزینه‌های احتمالی خود را با مربیان دوران ارف بگذارید. پس از این گزینش مقدماتی، می‌توانید با مدیریت مرکز در جلسه‌های آنلاین در این باب به نتیجه‌ی نهایی برسید و ساز برگزیده را تهیه کنید.

البته اگر در این سال‌ها با نشریه‌ی مرکز خو داشته‌اید و آن را مطالعه می‌کرده‌اید، حتما می‌دانید که در این نشریه بخشی به انتخاب ساز اختصاص داشت. در خلال بازه‌ای دو ساله، تمام سازها کلاسیک غربی و شماری از سازهای ایرانی و سازهای کوبه‌ای را معرفی کردیم و چنانچه لازم شد، می‌توانید با مراجعه به وبسایت یا به بایگانی نشریات گذشته، به این متن‌ها دسترسی پیدا کنید.

گاهی پیش می‌آید که هنر از میان همه‌ی سازها، هیچ‌یک را نمی‌پسندد یا نمی‌تواند یکی را برگزیند. شاید هم ابهامی درمیان باشد و برای نمونه، هنرجویی تصور می‌کند که برای نواختن سازی آماده نیست، اما والدینش چنین گمانی ندارند. شاید هم هنرجویی چند ساز را با هم انتخاب کند که این مشکل کمی نیست و خیلی از آموزش‌شناسان هستند که با چنین کاری بسیار مخالف‌اند و توصیه می‌کنند که هیچ‌گاه کودک دو یا چند ساز را با هم انتخاب نکند. هرچه پرسش در میان بود و هر ابهامی که مانع راه شد، بهترین راهش مشورت است و مدیریت مرکز موسیقی پارس آماده است تا در جلسه‌های آنلاین یا حضوری، این موانع را از سر راه بردارد.

به یاد داشته باشید که انتخاب ساز، همچون انتخاب رشته‌ی تحصیلی یا حتی همانند برگزیدن شریک مهم است و مباد که انتخابی نادرست، یا انتخابی نیم‌درست، پیمودن راه آینده را دشوار سازد.